

5. nastavna jedinica

Nije riječ o nasilju, već samo o...

Obuhvaća elemente SEL-a: **samosvjesnost (Self Aware – SelfA), društvena svjesnost (Social Awareness – SocA), samoregulacija (Self Management – SelfM)**

Očekivano vrijeme: **60 - 90 minuta**

Pregled nastavne jedinice

Uvod, Rasprava 1, Rasprava 2, Proširenje emocionalnoga rječnika, Plenarna sjednica

Ciljevi učenja

Ključno pitanje: Kako drugi opravdavaju svoje nasilničko ponašanje? Učenici će moći:

- ▶ razumjeti strategije primijenjene za opravdanje ili prikrivanje nasilja te utjecaj na druge ljude.

Materijali i priprema

Voditelji će trebati:

- ▶ list s „pogrešno shvaćenim“ frazama (L5R1)
- ▶ list materijala L5R2 s normama ponašanja
- ▶ list materijala L5R3 s mogućim društvenim situacijama.

UVOD (10 minuta)

Najavite ciljeve nastavne jedinice te ponovno pogledajte ugovor o učenju iz 1. NJ. Raspravljajte o poštovanju. Podsjetite učenike na sadržaj prethodnoga sata. Ponovno pogledajte definiciju nasilja iz 3. NJ.

Pitajte

Zašto se čovjekovo raspoloženje mijenja ovisno o tome gdje je i s kim je?

Aktivnost 1 (20 minuta): Opravdavanje nasilja – rasprava 1

- ▶ Kada govorimo o nasilju? Raspravljajte s učenicima o tome koje sve razloge ljudi navode kako bi opravdali svoje nasilničko ponašanje. Navedite im sljedeće razloge, no potaknite ih da dodaju i neke druge:

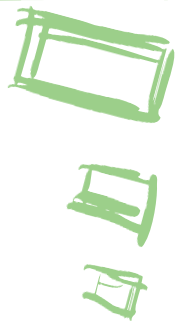

- ▶ ismijavanje
- ▶ zadirkivanje
- ▶ zbijanje šale
- ▶ zafrkavanje
- ▶ okrivljavanje drugih / zatečenost u situaciji...
- ▶ krivo protumačen kontekst
- ▶ poštena igra – netko je drugi to učinio
- ▶ stereotipi.

- ▶ Pitajte: Zamislite situaciju u kojoj ste se mogli naći kad se određena osoba koristila jednim od tih opravdanja – kako ste to doživjeli? Podijelite svoja iskustva s parom.

Aktivnost 2 (20 minuta) Rasprava o „pogrešno shvaćenim“ frazama – rad u skupini

- ▶ Podijelite učenike u četiri skupine te svakoj uručite niz od pet fraza (L5R1).
- ▶ Zamolite ih da pročitaju pet odabranih fraza te ih poredaju po negativnome učinku (koja od njih izaziva najgoru reakciju kod osobe kojoj je upućena).
- ▶ Potaknite raspravu i debatu.
- ▶ Zatražite od skupina da skupini do sebe proslijedi frazu iz svojega niza za koju smatraju da izaziva najgoru reakciju, o njoj raspravljaju i uvrste u svoj skup poredanih fraza.
- ▶ Ponovite ako to vrijeme dopušta.
- ▶ Skupine ponovno okupite te s učenicima raspravljajte o poredanim frazama.
- ▶ Zamolite pojedince da glasno izreknu jednu od fraza:
  - ▶ Koju emociju osjećate ako se ona odnosi na vas?
  - ▶ Kako se po vašemu mišljenju osjećaju drugi?

Aktivnost 3 (20 minuta) Norme ponašanja – rad u skupini

- ▶ Pitajte učenike kako bi se ponašali da stanu u red istodobno s nekom drugom osobom. Bi li se gurali ili bi dopustili da ta osoba stane ispred njih ili bi ju optužili za guranje preko reda?
- ▶ Objasnite kako je način na koji međusobno djelujemo sa svijetom određen društvenim normama ili normama ponašanja. Raspravljajte o toj definiciji s učenicima.

Norme omogućavaju poredak u društvu. Društvene norme nepisane su pravila o tome kako se ponašati. Pružaju nam očekivanu predodžbu o tome kako se ponašati u određenoj društvenoj skupini ili kulturi. Primjerice, očekuje se da učenici dolaze na nastavu na vrijeme te da ispunjavaju svoje obveze. Društvene norme prihvaćeni su standardi ponašanja društvenih skupina. Te se skupine kreću od prijateljskih i radnih skupina do nacionalnih, država. Postoje norme kojima se definira prikladno ponašanje svake društvene skupine. Kako se krećemo od jedne skupine do druge, tako se mijenja i naše ponašanje.

- ▶ Podijelite učenike u tri skupine.
- ▶ Zamolite ih da navedu niz društvenih normi koje trebaju poštovati.
- ▶ Koristeći se listom materijala L5R2, zamolite da odaberu norme koje su važne te koje bi svugdje poštovali.
- ▶ Zatim raspravljajte o tome koje bi se norme mogle promijeniti u skladu s vašom kulturom, vjerom, rodnom ili ako se društvena situacija promijeni – primjeri situacija u L5R3.
- ▶ Mogu li učenici navesti pravila ili propise u skladu s kojima je moguće definirati norme ponašanja / društvene norme koje su dužni poštovati? (Zakoni, školska pravila itd.)

Završni dio (5 minuta) Osvrt na naučeno Pitajte

- ▶ Što mislite o današnjemu satu?
- ▶ Raspravljajte o bilo kojim aplikacijama Mood kojima su se učenici mogli koristiti te pozovite učenike da ponovno isprobaju jednu aplikaciju.
- ▶ Najavite sljedeći susret te koncept pozitivnoga načina razmišljanja.
- ▶ Predstavite koncept metatrenutka kao potpurnu strategiju ili metakognitivni postupak.

Metatrenutak. S pomoću emocija odnosi se mogu ili poboljšati ili onemogućiti, a svi mi imamo trenutke kad smo najbolji. Metatrenutak pomaže učenicima i učiteljima u upravljanju snažnim emocijama kako bi donijeli bolje odluke za sebe i svoju zajednicu. Metatrenutkom možemo nakratko ustuknuti pred situacijom te zastati i razmisliti prije nego što počnemo djelovati. Pitamo se: Kako bi moje 'najbolje ja' reagiralo u ovoj situaciji? Koju strategiju mogu primijeniti kako bi moji postupci odražavali moje 'najbolje ja'? Tijekom vremena i s praksom učenici i učitelji zamjenjuju neučinkovite odgovore produktivnim i osnažujućim odgovorima kako bi prevladali situacije. Time oni stvaraju bolje odabire, grade zdravije odnose te osjećaju veće zadovoljstvo.

<http://ei.yale.edu/ruler/the-anchors-of-emotional-intelligence/>

Najava sljedeće nastavne jedinice

Što je sljedeće? Upoznajte učenike da će na sljedećemu satu biti riječ o osjećajima te o tome na koji se način možemo koristiti pozitivnim načinom razmišljanja kako bismo promijenili svoje osjećaje.

Zadatak koji je potrebno obaviti nakon sata Pitajte

Potaknite što je moguće više učenika da se uključe u aplikaciju kako bi se zabilježilo njihovo raspoloženje.

Popratne aktivnosti

TEHNOLOGIJA. Napravite niz zvučnih bitova / videozapisa učenika u trajanju od 5 do 10 sekunda u kojima glasno navode opravdanja. Usporedite kako se učenici izražavaju te zamolite da iznesu reakcije na opravdanja.

PISANJE. Stvarajte *poeziju sa slikovnim govorom* (po dvije riječi u svakome retku) sa sažetim opisom opravdanja. Zabilježite/ objavite pjesme na odgovarajućoj školskoj mrežnoj stranici / stranici društvenih medija.

ENABLE: <http://enable.eun.org/>

DRAMA. Igrajte uloge rabeći opravdanja. Snimite vinjete tipa „glava koja govori” s temom opravdanja. Primjeri se nalaze na [SWGfL With Friends Like These](#).

PISANJE. Predstavite norme ponašanja koje je razred prihvatio kao bitne. Osmislite tematsku umnu mapu na velikome listu papira kako bi se ideje prikupile i razvrstale. Odlučite li se koristiti tehnologijom, korisne aplikacije su [Mindmeister](#) [Coggle](#) [MindMup](#).

Poveznice

Publikacija Respect Me za mlade ljude „Što je nasilje” - <http://www.respectme.org.uk/LiteratureRetrieve.aspx?ID=119857>

Aplikacije: pogledajte tablicu u nacionalnome alatu za implementaciju.